

BEGOÑA (eta X): GEROKOAK

1903n. urteko egun ospetsu arein ondoren, gaur arte, Begoña'ko Amari dagokion oneraspena eta agurtza beroa aurrera ta aurrera joan da.

Etzegintza-arloan, torre barria egin eban Basterra etxegi-ñak, 1908n. urtean, martiaren 27n. egunean, X San Pio aita-santuak Basilika egin eban eleiza au, 1928n. urtean urrillaren 1In. egunean (egun odoltsu aretatik 25n. urtea zan) Muji-ka'tar Mateo Gazteiz'ko Gotzaiñak sagaratu eban eleizea.

Arrezkero Begoña'n beti izan dabe oiartzuna Biz-kaia'n izan diran jazokizun pozgarriak naiz negargarriak. Ona emen batzuk: 1918n. urteko urrillaren 27n. egunean Irudia Bilbao'ra jatsi zan guda-osteko gripea zala -ta anbeste ilten ziranean, Sorkunde Garbia fedeko egi ager- tu zanetik 75 urte bete ziranean, Bilbao'ko kaleetan eleiz- bide eder bat egin zan. Eta erritarren arteko gudaren ostean, danetik ikusi da, argia ta illuna, aunditasuna ta txatxartasuna... Eleizearen ormak ez eben kalterik izan aurreko gudetan tez, baiña bai inguruan samintasuna ta min aundiak, batez be guda Bilbao'n izan zanean. Irudia barriro ekarri zan eleizara. Koroia toki ziurrean ipiñi ebezan Begoña'ko arduradunak eta barriro jarri ziran amaren eta umearen buruetan. Frantze -aldian jazokizun bat: Antoniuti Nuntzioak auxe esan eban itzaldi baten: "Non dagoz Begoña'ko Amaren bitxiak ostu ebezan esku sagara-ausleak?" Eta erbesteratuta aurrean egoan Bego- ña'ko Abade batek esan eutson eskuak erakutsita: "Onei- xek dira, Jauna, esku orreik! Baiña bitxi guztiak ondo zaindu ziran eta curen lekuan dagoz".

1947n. urteko orrillaren lenengo egunean, Gasteiz'ko Gotzain zan Ballester'tar Karmelo'k, bureskundearen 50n. urtea zala-ta, izango ziran jaiak iragarri ebazan. Gero 1950n. urtean Bizkai'ko erri guztietara eroan zan Begoña'ko Ama'ren irudia, Belasko'tar Konstantino aba- dea lagun zata eta Bizkai guztia etorri zan Begoña'ra. Urte ori ospatzeko 100.000 Bilbao'tar urreratu ziran Begoña'ra 1948n. urteko orrillaren 30n. egunean. Gero beste erromes-aldi batzuk.

1950n. urte orretako iraillaren 8n. egunean barriro jatsi zan Begoña'ko Ama Bilbao'ko Santiago'ren eleiza- ra. Eleiza au Eleizbarruti barriaren Gotzain -Eleiza biurtu- ta egoan. Egun orretan sartu zan Bizkai'ko lurretara eleiz-barruti barriaren lenengo Gotzain izendatu eben Mocillo'tar Kasimiro. Gotzain-Eleizara sartu zan eta erriaren eta agintarien aurrean, Begoña'ko Amaren irudia aurrean zala, Aurtenetxe ta Goitia'tar Frantzisko'k, eleiz- notario lez, latinez, gaztelaraz eta euskeraz irakurri eban Aita santuaren Agiria eta Gotzain barriak itzaldi bero eta eder baten auxe esan eban: "Begoña'ko Ama! Artu egizu zeure altzoan Bilbao'ko Eleiz -Barruti barria!"

Urrengo egunean Begoña'ra croan zan Irudia eleizbi- de eder bat egiñez. Eleiza onetan egin zan Bilbao'ko lenengo abadeen abadegintza, 1951n. urteko bagillaren 29n. egunean. Ementxe artu dabe Gotzaintza gaur Donos- ti'ko Gotzain dan Uriarte'tar Juan Maria'k eta txanburu, parroko, zan Etxenagusia'tar Karmelo'k.

"Bizkai'ko seme leialak, Otoitz-Ordua etorri".

OLAZAR'tar Martin'ek

BIZKAI'KO 37 JAUNEN IZENAK ETA URTEAK

1 ^a .- Iñigo Lopez " Ezkertti	1040-1077	19 ^o .- Juana Manuel eta Gaztelako II Enrike	1369-1371
2 ^a .- Lope Iñigez.....	1077-1093	20 ^o .- Gaztela'ko 1 Juan.....	1371-1390
3 ^a .- Diego Lopez de Haro (I).....	1093-1124	21 ^o .- Gaztela'ko 111 Enrike	1390-1405
4 ^a .- Lope Diaz de Haro (I).....	1124-1170	22 ^a .- Gaztela'ko II Juan	1405-1454
5 ^a .- Lope Diaz de Haro (II).....	1170-1214	23 ^a .- Gaztela'ko IV Enrike	1454-1474
6 ^a .- Lope Diaz de Haro (II).....	1214-1236	24 ^o .- Isabel eta Fernando	1474-1504
7 ^a .- Diego Lopez de Haro (III).....	1236-1254	25 ^o .- Gaztela'ko Juana ta Felipe	1504-1505
8 ^a .- Lope Diaz de Haro (III).....	1254-1288	26 ^a .- I Karlos.....	1527
9 ^a .- Diego Lopez de Haro (IV)	1288-1289	27 ^a .- 11 Felipe.....	1575
10 ^a .- Gaztela'ko Enrike	1289-1295	28 ^a .- III Felipe	1602
11 ^a .- Maria Diaz de Haro-Juan.....	1310-1334	29 ^a .- IV Felipe.....	1621
12 ^a .- Diego Lope de Haro (ez egokina).....	1295-1310	30 ^a .- 11 Karlos.....	1667
13 ^a .- Juan de Haro.....	1322-1326	31 ^a .- V Felipe.....	1702
14 ^a .- Gaztela'ko XI Alfonso.....	1334	32 ^o .- 1 Luis.....	1724
15 ^a .-María Diaz de Haro (II).		33 ^o .- VI Fernando.....	1751
Juan Núñez Lara.....	1334-1349	34 ^o .- 111 Karlos	1770
16 ^a .- Nuño de Lara ta Diaz de Haro.....	1350-1352	35 ^a .- IV Karlos.....	1789
17 ^o .- Juana Nuñez de Lara-Tello.....	1352-1359	36 ^a .- VII Fernando.....	1814
18 ^a .- Gaztela'ko 1 Pedro.....	1358-1366	37 ^o .- II Isabel.....	1839
Tello Bizkai'ko Kondea.....	1366-1370		